

Afrikka-strategiat Suomen korkeakouluissa

FAPI

2021 – Ville Haka, Essi Heiskanen, Aapo Käki & Jussi S. Jauhiainen

**UNIVERSITY
OF TURKU**

Päätulokset

- Suomen korkeakoulujen (yliopistot ja AMK:t) strategioissa Afrikkaa ei yleensä mainita.
  - Hyvin monet yliopistot ja ammattikorkeakoulut painottavat strategioissaan varsin yhdenmukaisesti kansainvälistymistä sekä kestävää kehitystä.
  - Monilla yliopistoilla ja ammattikorkeakouluilla on yhteistyötä Afrikassa.
  - Helsingin yliopiston Afrikka-ohjelma on ensimmäinen laaja ja kattava Afrikkaa koskeva toimenpideohjelma Suomen yliopistoissa.
  - Helsingin yliopiston Afrikka-ohjelman tavoitteena luoda kestävää ja pitkäaikaista tiedettä, oppimista ja tutkimusta tukevaa yhteistyötä.
  - Turun yliopiston strategian keskiössä ovat kansainvälistyminen ja kestävä kehitys.
-
- Afrikka-yhteistyö voisi olla näkyvämmiin ja konkreettisempiin esillä strategioissa ja la niihin liittyvissä ohjelmissa sekä korkeakoulujen tiedotuksessa.
  - Yliopistojen profiloituminen strategioissa yleisesti ja erityisesti koskien Afrikkaa.

Yliopistojen strategiat 2021–2030

Oulun yliopisto
Tavoitteena kansainvälistymisen vahvistaminen

Lapin yliopisto
Tavoitteena kansainvälistyminen ja kestävyys

Vaasan yliopisto
Kansainvälistyminen ja kestävä kehitys

Jyväskylän yliopisto
Tavoitteena kansainvälistyminen

Itä-Suomen yliopisto
Tavoitteena kestävä kehitys- ja kestävä tulevaisuus

Taide yliopisto strategia 2030
Tavoitteena kansainvälinen yhteistyö ja kestävä maailma

Hanken strategy 2030
Tavoitteena kansainvälistyminen ja kestävä kehitys

Aalto
Tavoitteena kestävä kehitys- ja tulevaisuus

Tampereen yliopisto
Kansainvälistyminen

LUT strategia 2030
Tavoitteena kestävä kehitys –ja kasvu

Helsingin yliopisto
Kansainvälisyys, kestävyys ja globaali toiminta

Turun yliopisto
Kansainvälisyys, kestävä kehitys, verkostoituminen ja innovaatiot

Afrikkaan liittyvä korkeakouluyhteistyö Suomessa

- OKM:n rahoittamat globaalipilotit vuosina 2021–2024 (FAPI, GINTL, SAFINET, EDUCASE)
  - Miten saadaan kaikki tahot toimimaan yhteisten tavoitteiden puitteissa?
  - Kaventavatko globaalipilotit mahdollisuuksia pilottien ulkopuolisilta Afrikka tutkijoilta?
- Yliopistot ja AMK:t myös kilpailevat Afrikkaan liittyvissä toimissa
  - Yhteiset vs. omat intressit ja tavoitteet?
  - Tehokkaan yhteistyön ja työnjaon mahdollisuudet?

→ Afrikkaan liittyvä kansallinen korkeakouluverkosto toimintasuunnitelman luomiseksi.

→ Laajemman kansallisen (ja kansainvälisen) yhteistyön tarve merkittävämmän kansainvälisen täydentävän rahoituksen saamiseksi.

Afrikkaan liittyvä korkeakouluyhteistyö Suomessa

- Olemassa olevia verkostoja ja tietoa hyödynnettävä tehokkaasti.
- esim. Turun yliopisto (Namibia, Tansania)
- Helsingin yliopisto (Kenia, Etelä-Afrikka)
- Olisiko vaikuttavampaa keskittyä tiettyihin maihin vai laajasti koko Afrikan alueelle?
- Uudet suomalaiset tahot Afrikassa
  - Käytetäänkö olemassa olevia kontakteja Afrikassa vai luodaanko uusia yhteyksiä uusiin toimijoihin uusissa maissa?

Helsingin yliopisto

Afrikka-ohjelman taustat

- Helsingin yliopiston strategiassa painotetaan **vahvaa globaalia vaikuttajuutta**.
- Afrikka-ohjelma vahvistaa tätä tavoitetta.
- Yliopistotasoinen yhteistyö on aiemmin painottunut erityisesti Eurooppaan.
  - Halutaan Afrikan korkeakoulut tiiviimmin mukaan yhteistyöhön.
- Afrikka-yhteistyö ollut aiemmin projektipainotteista ja pistemäistä.
  - Pyritään luomaan **kestävää ja pitkäaikaista** yhteistyötä.
- Helsingin yliopisto toimii Suomessa strategisena **edelläkävijänä** Afrikkaan liittyvän toimenpideohjelman ja toiminnan kautta

Helsingin yliopisto

Afrikka-ohjelman käynnistäminen

- 1. Afrikkaan liittyvien toimien kartoitus:
  - Tutkijat, projektit, yhteistyö, opetus...
- 2. Analysointi:
  - Mihin päin Afrikkaa yhteistyö kohdistunut, laajuus, mitä painotetaan?
- 3. Afrikkaan liittyvien tutkijoiden tukeminen ja verkostoiminen

Helsingin yliopisto

Afrikka-ohjelman keskeiset tavoitteet

- monitieteellinen yhteistyö
- tiede, tutkimus ja oppiminen
- avoimuuden, liikkuvuuden ja inklusiivisuuden edistäminen
- erilaiset osaamisklusterit

Helsingin yliopisto

Afrikka-ohjelman toimintatavat

- sidosryhmäyhteistyö 2022 →
- Yhteistyön lisääminen suomalaisten korkeakoulujen kanssa.
- Yhteistyön lisääminen afrikkalaisten kumppanien kanssa (erityisesti Kenia, Etelä-Afrikka).
- suomalainen → pohjoismainen → eurooppalainen → kansainvälinen yhteistyö
- verkostoituminen
  - webinaarit, sähköpostilistat, vuotuinen Afrikka-päivä jne.

Turun yliopiston kansainvälisyys

- Turun yliopistolla pitkäaikainen yhteistyö Afrikkaan.
- Yhteistyökumppaneina erityisesti Namibia & Tansania
  - Namibian yliopiston (UNAM) kampus
- Turun yliopiston strategiassa painottuvat kansainvälisyys & kestävä kehitys.
  - Kansainvälisyys on Turun yliopiston strategian 2030 keskeinen teema, jolla on tärkeä rooli jokaisella yliopiston toiminta-alueella.
  - Innovaatioiden syntyminen keskeisenä painopisteenä kansainvälistymisessä.
- Turun yliopisto koordinoi Finnish-Africa Platform for Innovation, SDG9 (FAPI) verkostoa.

"Turun yliopisto on tällä hetkellä yksi aktiivisimmista pohjoismaisista yliopistoista Afrikassa"
Kalervo Väänänen (2019)

Turun yliopiston kansainvälisyysohjelma 11/21

- Turun yliopiston kansainvälisyysohjelman linjaukset:
  - kansainvälisesti korkeatasoisen tutkimuksen ja koulutuksen varmistaminen
  - yliopiston vetovoimaisuuden varmistaminen
  - vastuullisten ja kestävien kumppanuuksien vahvistaminen
  - yhteisöllisyyden ja monikulttuurisuuden vahvistaminen
- Kv-ohjelman Afrikkaan liittyvä erityinen osuus oli valmisteilla loppuvuodesta 2021.
- Afrikkaan liittyvät toimet:
  - Global South desk-palvelu
    - Afrikkayhteistyöhön liittyvän hankerahoituksen lisääminen.
  - Afrikkalinjaukset
    - Monialainen tutkimus-, koulutus- ja innovaatioyhteistyö ja molemminpuolinen osaaminen.

Ammattikorkeakoulut, joilla on erillinen kansainvälisyysstrategia

Turun AMK

- Mukana useissa kehitysyhteistyöhankkeissa Afrikassa

Tampereen AMK

- Kansainväliset yhteistyökumppanit
- Yhteistyö Tampereen yliopiston muiden toimijoiden kanssa
- Kansainvälistyminen kaikessa toiminnassa

Centria 2021–2024 (2030)

- Tutkintokoulutuksen lisääminen erityisesti Pohjois-Afrikassa
- Kansainvälistyminen ja kestävä kehitys

HAMK

- Africa Action Plan, 2020-2030

Ammattikorkeakoulujen strategiat

Savonia, kestävän kasvun kumppanina (2021–2030)

- Kansainvälistymisen vahva painottaminen
- YK:n kestävän kehityksen tavoitteet (SDG)
- Kestävä kehitys ja kestävä kasvu

Jyväskylän ammattikorkeakoulu

- Ei varsinaista mainintaa Afrikasta strategiassa, mutta:
- Jyväskylän ammattikorkeakoulu kehittää vuosina 2020–2024 opettajankoulutusta Etiopiassa, Nepalissa ja Mosambikissa yhteensä 3,8 miljoonan euron HEI-ICI-hankerahoituksella.
- Mosambik, TEPATE (Theory-Practice Balance in Teacher Education) -projekti
- Etiopia, MOPEDE (Capacity Building for Modernizing TVET Pedagogy)

**UNIVERSITY
OF TURKU**